

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvsemši ponedeljke in dneve po praznicih, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld. na leto leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dežele velja znakana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od estiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznamilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 "gledališka stolba".

Opravnost, na katero naj se bi govorilo pošiljati naročnine, reklamacije, oznamila, t.j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 19. oktobra. „Golosu“ se iz Igdira 17. t. m. poroča: Vsled potbitja Muktarjevega je Ismail-paša svoj tabor podrl, in se na Sorske višine nazaj pomaknil. Videti je, da misli rusko ozemlje popolno popustiti. — Rusi so mej Kagismanu in Nahičevanom ujeli turškega povelnika artilerijske brigade, enega bataljonskega poveljnika, 21 oficirjev in 300 vojakov.

Gornji Studen 18. oktobra. Oficijalno. Oddelek vojske v Lovči je 11. oktobra naredil dve srečni rekognosciranji proti Teterenu in Torusu.

Carigrad 18. oktobra. Telegram Muktar paše od ponedeljka poroča, da se je sè svojo divizijo vsled izgube Avliar-Tepe nazaj pomaknil v tvrdnjava Kars, da se pripravi na maščevanje (revanche). Druga divizija pod Rechimom, Omerom, Musso in Šefketom drži Karadjadagh obseden (?). Turška izguba 900 mož (?!). Rusi so izgubili polk konjice in tri bataljone.

Peterburg 18. oktobra. Porocilo novin, da bode rumunska vojska zapustila Bulgarijo in čez Dunav nazaj šla, ne potrujuje se.

London 17. oktobra. Novine „Daily News“ imajo v ponedeljek iz Karajala v Aziji telegram, v katerem se poroča: „Rusi so prijeli denes zjutraj višine in redute pri Avliaru pri Kenandu, ki je centrum pozicije Muktarjeve. Začel se je hud artilerijski boj in poludne so šturmali kavkažki grenadirji pod

generalom Heimanom visočine in priplnili tri Krupove kanone. Turki zmešani, so retrirali in so bili povsod ostro proganjani. Četrti erivanski polk je zavzel Aladja-Dagh in osvojil turško taborišče, s čemer so Turki od Karsa odrezani. Jutri se bode proganjanje nadaljevalo.

Vojška.

Naprej smo uže pričakovali kakovo debelo laž iz Carigrada o slavnjej bitvi pri Karsu. Ali to, kar je denes telegrafičoo prišlo iz turškega vira, presega vse meje smešnosti. Pribina se, da je Muktar v tvrdnjava Kars prišel, in v ponedeljek, torej 15., od tam telegrafira, da se "pripravlja" na maščevanje ali revanžo. Ko bi to tako lehko bilo, razbito armado zopet za vojsko sposobno narediti! — Dalje pripoveduje lažnjivi Muktar, ki je celo poletje na enem kraji "zmagoval", da imajo njegovi generali, (najbrž one paše, katere so Rusi ujeli) zasedene te in te pozicije in da je le 900 mož izgubil. Morda je Muktar tako bežal, da še ne ve, kaj se je z njegovo vojsko zgodilo. Rusom so ob plevenskej drugej nezgodi očitali, da še strašno resnico sami povedo vso kakor je. O Turkih se to ne more reči. Oni se denes lažejo oficijalno, če se prav jutri morajo sami dementirati. So pravi prijatelji in vredni nemškutarjev.

Turkoljubka „N. Fr. Pr.“ ki je uže tolikokrat uničila Ruse in pravila, da so uže potolčeni, da je vojska zoper nje v Aziji uže končana, piše zdaj v večernem listu 17. okt.: „Po oficijalnem telegramu peterburgskem je armada veli-

kega kneza Mihaela in generala Loris-Melikova predvčeranjem veliko zmago nad armado Muktar-paševo pribujevala, 36 kanonov osovila, tri divizije ujela in Muktarja samega z ostankom njegove vojske v Kars notri vrgla. Ruska zmaga je tako odločilna, da se nje nasledki zdaj niti premeriti ne dajo. Kakor je videti, je vojna v Aziji pri kraji in Rusi morejo, če bode ugodno vreme, Kars oblegovati in na Erzerum brez zavire marširati.

Novine dalje precej enoglasno izrekajo upanje ali bojazen, kakor je potem njih stališče pošteno ali turško, da bode v tis zmagovalne vesti iz Azije silno izpod bodel rusko vojsko v Bulgariji, da ne bode hotela za svojimi brati v Aziji ostati, temuč, da bode vse sile napela, zatreći tudi vrata pri Plevni in na Lomu.

Prvi nasledek ruske zmage se je uže pokazal. Ismail paša, ki je pred Igdrom na ruskej zemlji stal uže pol drugi mesec, umika se nazaj. Tako bodo Rusi mogli vso svojo vojsko bolje zdjiniti.

Telegram iz Peterburga pravi, da je vest, da pride carica v Bukareš, neresnična. Isti vir pravi, da se glavni stan ne bode v Svetovo premestil.

Dopisnik listu "Times" v ruskem glavnem stanu v Gornjem-Studenu brzojavlja 9. t. m.: Veliki knez Nikolaj je pri carju. General Totleben, kateri po svojem prihodu v Bulgarijo nadzoruje ruska dela pred Plevno, poroča, da se ta dobro in vrlo nadaljuje. Izvedel sem, da so Rusi poslali oddelek vojske onstran Vida, kar je zelo važno za

Ljatek.

Na naših gorah.

(Povest iz šestnajstega stoletja, spisal Liberius.)

IX.

(Dalje.)

Da bi si pomagal morda iz zadrege, pobere knjigo, katera je zdrsnila starki iz naročja na tla, in pogleda napis in pod njim zapazi ime: Gizela.

Kakor da bi bil zgrabil za strupenega gada, spusti knjigo zopet iz rok, zbledi kakor zid, pomakne pokrivalo globočje na čelo in divja kakor brez uma dalje in izgine v gostem gozdu.

Katrina zre dolgo časa nepremakljivega česa za njim, miga s koščeno brado, giblje z ustnicama, se križa s suho roko in mrmra: „Bog mu daj pravi um, kajti gotovo je tudi izmej istih, ki so se izneverili, katerim so peklo svete knjige, kot je ta, katerim je strupeno, kar jih spominja njihove prejšnje sreče,

ko je družila še vse ena vez ljubezni in prijateljstva.“

Drugo jutro je korakala Katrina s palico v roki in staro knjigo pod pazduhu ob gozdnej stezi proti gradu. Več potov je postala, povzdignila oči, kakor da bi hotela premeriti visočino neba ali visokost solnca, mrmrala nerazumljive besede s soboj in zopet pospešila stopinje.

Grajski stareji hlapec, ki je od grada za svojim gospodom jezdil na lov, obrnil se je več potov, opazivši v daljavi starko, in privabil potem bolj skrivnostno: „Sama copernica mora biti ta Katrina, kajti vselej ve, kedaj ni graščaka doma in tedaj ima z mlado gospo sam vrag vedi kake spletke in pomenke.“

Gizela je sedela ravno na klopici pred grajskim vodnjakom, zajemala z belo roko vodo iz velicega hrastovega vedra in prilivala cveticam, ki so bile razstavljene v lepej vrsti okrog nje, ko prisopiha stara Katrina na dvorišče.

Gizela je v svojej razmišljenosti ne zapazi prej, da se vsede starka na klop v njeno

obljje in podpre na svojo palico roke in nanje nasloni suho, koščeno brado.

„Kako, da ste denes tako zgodaj uže na nogah, Katrina?“ ogovori Gizela starko, nerazumeč, kaj jo je pripeljalo v grad v tej neuvadnej uri.

Starka nekoliko časa molči, potem pa pristavi:

„Ko pride človek v leta, mu njij nič zgodaj, vse le pozno, kajti življenje mu njij nič več nerazumljiva uganjka, temuč vrsta dolgih nejasnih dnij, katere veže le up, da jih njij mnogo več.“

„Kako govorite denes, Katrina?“ pravi nekoliko zarudevši Gizela, sede poleg starke in se ozre pazljivo v slonečo starko.

„Mladini, dekle čuj me, je mnogo nerazumljivo in se jej zjasni še le, ko je uže prepozno,“ odvrne še resneje starka in vzame knjigo izpod pazduhe, ter vpraša:

„Deklica, ali poznaš to branje?“

Gizela poseže radovedno po knjigi, se ozre vanjo in pravi:

„Katrina, to je moja knjiga, katero ste

Ruse. Tukaj govore, da Osman-paša nij dobil preko 12.000 mož pomoči. Vreme ne more ni slabše biti (9. okt., ko je to pisano). Zadnje tri dni je v eno mér deževalo, a sè severa je pretila vihra. Pod šatori je celo močvirje in naselile so se v njih miši, ki iščejo varstva pred nezgodo vremensko. Po cestah človek kar naprej ne pride in mostovi od tod v Svištovo še niso popravljeni, in zares je veliko čudo, ako kakov voz more priti na svoje dočeno mesto.

Menjava v nadpoveljništvu turške vojske je, kakor se iz Varne piše, imela to posledico, da je največji del garnizone v Varni in Šumli bil odposlan k vojski za operacijo, katera se je najmanje za 20.000 mož pomnožila. Vrh tega dobiva „Pol. Corr.“ iz istega vira novico, katero pa zaradi nje važnosti in originalnosti, da-si nismo porok o nje istinitosti, navajamo, kajti nemogoča nij. Sulejman-paša se neki nehče lotiti ni Trnovega, ni Bjele, ni Jantre, nego namerava z vso silo udariti od Razgrada proti Turtukaju ali Silistriji, tam iti preko Dunava in se pri Oltenici ali Karaši utrditi. S tem bi se na vsak način vse obrnilo na bojišči, a dvojni moramo, da-li je takova operacija, ki bi se dala izvesti le z največjo naglostjo, v sedanji dobi leta mogoča. Ta novica je zelo iznenadila ruske vojaške kroge v Bukareštu in zategadelj je ne smemo pritajiti, da-si se glasli zelo neverjetno.

Minister Stremajer in naš slovenski jezik.

I.

Pri sprejemu novega šolskega poslopja, katero je pri vinskem dacu močno obogateli g. Martin Hočevar krškemu mestu sezidal in poklonil občini, govoril je tudi minister Stremajer političen govor, v katerem je mej drugim rekel:

„Da bode krška meščanska šola povolji njenega zidatelja nemška, ima uzrok v tem, da naj se učencu, ki jo bodo dovršili, veče obširnejše polje odprè. Bil je čas, ko se je narodni jezik v šolah zanemarjal, potem je zopet ekstremna smer prodrla, ki se je kazala v nekem sovraštvu do nemškega jezika. Jedno je tako zlo ka-

si izposodili, ter mi je bila vedno draga, kajti spomin mi je od nekoga, katerega nij več mej živimi.“

„Tako,“ odvrne starda in vpre v deklico svoje oči in pristavi: „Ali bi ne smela vedeti, imé onega, ki ti je podaril ta spomin, ki ti je tako neprecenljiv.“

Gizela zarudi še bolj v lice, povesi glavo in stoprav na drugo starkino vprašanje odgovori:

„Kaj bi vam pomagalo, vi ga ne poznate in ga niste poznali, in tudi jaz bi bila srečnejša danes, ako bi ga ne bila videla nikdar.“

„Ne sodi deklic, preden nijsi prepričana, kajti povem ti, da jaz poznam onega človeka in ti pravim, da živi in ne daleč od tebe.“

„Gorje!“ vsklikne zdajci Gizela. „Katrina, vi sanjate, to nij mogoče, njega nij, — on me je davnaj pozabil.“

„Ne sanjam nepotrebnih sanj, Gizela, odgovori starej Katrini odkritosrčno, kdo je isti človek, kajti ona ve več, kakor prištevaš ti njenej starosti.“

kor drugo. Zoper materin jezik vladal nij nikoli bila, ali državni interes terja naravnost, da se goji nemški jezik v interesu avstrijske skupne države. Učitelji na teh šolah bodo iz učencev dobre Avstrije odgojali, ali tudi slovenski jezik se bodo v tej šoli gojili, ker bi se slovenski učenec osamelega čutil, ko ne bi slišal glasov svojega materinega jezika.“

Če si upamo nekoliko o teh ministrovih besedah izpregovoriti, moramo to z vso veliko previdnostjo, saj naši bralci vedo, da imamo tiskovno svobodo.

Pa za denašnji članek se imamo morda menj bat, ker precej tu od kraja rečemo, da mi narodni Slovenci lehko besede ministrove, če so iskrene, osvojujemo. Da mi te besede ustavovernega ministra gorko priporočamo, naj jih bero in še enkrat bero krški nemškutarji in vsi protinarodni nemškutarji filistri po deželi; naj si zapomnijo dobro, kar pravi tu o prvej potrebi gojenja našega materinega slovenskega jezika tujerodec; naj si v glavo zabijejo ministrova priporočanja vzgoje slovenskega jezika vsi oni „Tagblattovci,“ ki so uže pisali in terjali, da se iz naših srednjih šol slovenščina s krščanskim naukom izpahne; naj čujejo ministersko priporočilo slovenščine, materinega našega jezika, oni učitelji, ki mrze naš jezik navdušeni, domačega pa zametujejo. — Ali nemškutarji naši . . .

A propos! Gospod dr. Schrey, eden glasnikov nemškatarske stranke je bil tudi v krškem mestu in je poslušal govor Stremajerjev. Ko bi on, ki je tako fanatičen protivnik naš, kakor smo mi njegovi, hotel iskreno in po pravici reči, kaj si je on mislil pri teh besedah ministrovih, ne bilo bi nam treba jutri pisati druga dela temu članku.

Pa da se k ministru povrnemo. Ekscelencia! Mi smo tako slobodni, da ne verujemo, da bi bili naši nemškatarski nasprotniki vaše poštene (mi verujemo, da so poštene) besede o miljem materinem jeziku k srcu vzeli, ker smo se uže večkrat prepričali, da srca niti nemajo. Zato jih na stran pustimo. A vi živo priporočate nemški jezik in sicer tako, kakor da bi to živa potreba bila.

Verjemite g. minister, da pri Slovencih

Nepopisljivo gorje in žalost se razlije pri teh besedah v neizkušeno mlado srce deklinino in ta starda, ta Katrina se jej ne dozdeva več oslabela ženica, navadna, vsakdanja oseba. Ne, ne, kaj več, kaj vzvišenega mora biti ona kajti to nje modro, strmeče oko, to bledo lice, te nežne roke, pričajo jasno o tem.

Ginena nepričakovane starkine spremembe omahne deklica, razprostre bele roke in objame starda Katrino, strmeče Katrino, kakor da bi bila ona edino tolažilo njen na vsem širokem svetu.

„Tako je prav, stara Katrina in mlada Gizela skupaj. To se ubira,“ pravi starda, nagnje svojo sivo glavo in poljubi, morda nedoma bledo, tresočo se deklico na čelo.

Tihota nastane po tem. Le voda žubori iz polnega, vedra na kamenita tla in vesel mušice plešejo svoj urni ples v solnčnih žarkih in šume svoj skrivnostni nerazumljiv glas, kdo ve, ako ne glas ljubezni ali — glas vesoljnega gorja.

Črez nekoliko časa se predrami Gizela v

tega vašega priporočila treba nij. Kdor vam je pravil, da pri nas sovražimo nemščino, znanje nemškega jezika, ta vam je lagal. „Man soll das eine thun, und das andere nicht unterlassen.“ Po tem vašem pregovoru se mi najprej želimo slovanščine učiti, njo gojiti, povsod doma, — a kadar hočemo mej Nemce priti, znamo se tudi nemško naučiti in se naučimo. Če mi terjamo slovenske gimnazije, nijsmo proti temu, da bi bila nemščina, kot jezik sosedov, izrinjena iz nje. Ne! Temuč, če mislite, da se je talentirani naš slovenski dečko ne bode naučil v šestih predmetnih urah na teden skozi osem let, potem jo učite osem, ali deset ur! Nič ne bomo zoper to rekli, samo, da bode naš mili matherini jezik pri nas doma veljal in da bode prvi vzgojevan, ta naš matherini jezik, ki ga mi ljubimo z ono strastjo, kakor vsak dober vaš rojak svoj „geliebtes deutsch.“

To je naše stališče in mi tistega pametnega poštenjaka ne razumejemo in ga nikdar ne bomo razumeli, ki nam prav ne daje.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. oktobra.

Italijan Crispi je šel iz Dunaja v Pešto, kjer ga bodo odlično sprejeli Ghyzy, Türri in drugi.

Vnanje države.

Stara „Presse“ prinaša vest, da je bil predsednik slavjanskega odbora v Moskvi, Aksakov, v zapor dejan, ker je baje dejal: „Dinastija Romanov je vojno začela, a ruski narod jo bodo končal.“ Ta vest se pa mora še le potrditi.

Sovražniki Slovanstva priganjajo zopet Anglijo in Avstrijo, naj za mir posredujeti zdaj, ko je „čast ruskega orožja“ v Aziji rešena. A Rusi nijso za puhlo čast šli v boj, nego za osvobojenje slovanskih bratov.

Francoski odbor levice šteje, da je voljenih 295 starih in 26 novih republikancev. Tri volitve, ki se zaznamljejo za vladne, spadajo mej republikanske. Izmej 14 ožjih volitev bode polovica še republikanska in 4 iz kolonij. Izmej vladnih kandidatov je 90 bonapartistov, 40 legitimistov in 68 tacih, ki ne gredo v nobenega teh razredov.

Prusko-nemški časniki govoré o francoskih volitvah. Pravijo, da so se obe stranki zmotili v svojih pričakovanjih, a vspeh je sijajan za občno glasovanjsko pravico. Kriza pa nij še prestana, temuč prihodnji dnevi bodo

starkinem naročji, povzdigne solzno lice in jame tako-le priovedovati:

„Rojena sem v glavnem deželnem mestu, na katero se komaj spominjam, kajti zgodaj, tega ne pomnim, prišla sem v tujo hišo. Starišev nijsem poznala nikdar in tudi izvedeti nijsem mogla ničesar o njih.“

„Stoprav odrastla otročjim letom, umrje moj rednik, blag mož, in jaz moram z nekim duhovnom iz domovja v tuje veliko mesto. Kakor se človek navadi vsega, tako sem se tudi jaz te spremembe, kajti to so bili moji najlepši dnevi, kar sem jih doživelka kedaj. V hišo mojega reditelja je prihajal semtertja mladenič, ki se je rodil v ravno tej deželi, ki je pravil tako lepo o svojem dalnjem domu, o blazem rodu, ki biva tu, o ljubezni pomagati mu iz tmine, v katerej izdihuje, vsplameti mu luč svobode. — Iz začetka ga je vabila k nam rediteljeva druščina, njegova učenost, kajti čula sem, da slovi njegovo ime na daleč okrog. O, ko bi bilo ostalo vse tako! A jaz sem izpozna kmalu, da tujec rajši z menoj govorí, kot sè svojim učenikom, kakor

pokazali, kam se Mac-Mahon nagne, ali k sporazumu ali k sili.

Amerikanski predsednik republike Hayes pravi v svojem poslanji do narodne zbornice: Kongres je bil odložen predno je vojni proračun votiral. Zavoljo tega je bilo treba izredne sesije. Kongres se po tem prosi, dovoliti kredit za maksimalno vojno moč 25.000 mož, kakoršna je zdaj. Poslanje priporoča udeleženje pri parižkej razstavi in poslanje uda v Stockholm k shodu o ujetništvu. Druga vprašanja se za redno zasedanje pridržujejo.

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) V tukajšnjem uradnem listu beremo razglas c. kr. sodnije, ki trdi, da se je naš zadnji konfiscirani članek pregrešil nad §. 300 k. z. resp. mir in red kalil.

— (Ljubljanska čitalnica) ustaviti hoče zbor dam, zbor pevkinj, gospip in gospodičin, katere so uže v petji ali izurjene, in bi pod vodstvom čitalničnega pevovodje g. Alb. Valente, združeno z možkim zborom ali samostojno, pri društvih veselicah sodelovale. Petje za dame bode potem tako urejeno kakor je za možke. Slednji imajo pevsko šolo in zbor. Po šoli izurjeni in dovolj podučeni pevci prestopijo potem v zbor. Iz šole nahaja narast zboru. Isto tako bi bilo želeti pevskega urejenja za dame. Pozivljajo se torej najjudnejne one gospe in gospodičine, ki so v petji ali izurjene, da pristopijo v ženski zbor, ali pa se izuriti hočejo, ter naznani blagovolijo svoj pristop do konca meseca oktobra. —

— (Na deželnej kranjskej vinoin sadjerejskej šoli na Slapu) pri Vičavi bode se vršila dne 30. tekočega meseca četrta javna preskušnja učencev. Pričetek točno ob 8. uri zjutraj. K obilnej udeležitvi vabi p. t. občinstvo vodstvo šole.

— (Učiteljsko službo) v Bégunjah pri Cerknici je dobil narodni učitelj g. J. Žerovnik.

— (Imenovanje.) Nadučitelj v Karčevini g. Miha Nerath je od ministra imenovan za okrajnega šolskega nadzornika okrajem Šmarje, celjska oklica, Brežice, Kozje, Sevnica na Štajerskem.

— (Ob utopljencu) tistem Tavčarju, o katerem smo poročali minolega tedna, da je po Ljubljanici opeko vozil, pa utonil, se

nam piše iz Vrhnik, da so ga slednjič našli pri mostu črez Ljubljanico, ko je uže 20 dñij ležal v vodi.

— (Nesreča vsled hitre vožnje po mestu.) Piše se nam: Hitro in lehkomešno vozenje po Ljubljani ima dostikrat žalostne nasledke. Enkrat se povozí mlado 18 letno dekle do smrti, zdaj zopet stara žena tako, da se odnese sè zlomljeno nogo. Pogosto se čitajo po listih nesreča in pritožbe in mestna policija vedno kaznuje. Ali brez potrebnega vspeha so te male kazni. Niso morda uzrok tej prikazni prelehek ali premale kazni? ... Vtorek 16. po polu dne ob enejuri je v gospodskih ulicah bila povožena gospa D , stara žena bo teško ozdravila! Mož, ki je videl dogodjaj, pripoveduje, da je šla žena tik trotoarja. V široki ulici nij bilo ni ljudij ni voza, ko prihiti neki voz ob kraji ulice — a ne po sredi — v hrbet starej ženi, katera je, slišavši voz, hitreje stopinje delala — skoro tekla — a otela se nij. Konj je podrl, ker je bil nerodno vojen, mesto v desno stran, to je v sredo ulice, naravnost v nesrečno staro gospo. Voznik je dirjal potem kar naprej, ne zmenivši se za žrtev svoje neprevidnosti.

— (Kje je svoboda doma?) Piše se nam: „Ja die Freiheit, das ist das höchste Gut der Menschen auf Erden! Aber wo findet man sie? Einzig und allein nur bei den Deutschen. Es gibt kein freies Volk auf der Erde, als die Deutschen und Engländer; denn ein roher, ungebildeter Mensch ist nie frei. Streichen sie aus der Weltgeschichte die Germanen und es bleiben ihnen nur — Sklaven! ... ! Tako in enako predava znani profesor ljubljanske gimnazije zgodovino. Torej gospod profesor — ch meni, da v resnici nij nobenega omikanega naroda več na svetu, da so vsi narodi razven Nemcov na pr. Francozi, Italijani, Slovani itd. neomikani surovi sužnji! Zares lep „kompliment“ za Nenemce! — Tudi uljudno prosimo gospoda profesorja, da naj opusti v šoli vso sedanje politiko, kajti, kakor je gospodu znano, je to postavno strogo prepovedano. Tudi naj opusti vse razprave o Bolgarih (po njegovem mnenju: „das nichts-nutzige Gesindel der Welt, das nur den Russen zum Kanonenfutter dient“); tako naj tudi

o ruskih generalih katere on: „Vodkaslufer“ imenuje, ne govoriti preveč, da se dijaki — ne spozabijo. — (x+y)². (Učenci v Ljubljani so Slovani. Oni hodijo v šolo, da bi se resnične zgodovine učili, ne tevtonske neumno pobarvane. Naimenj se nam pa zdi, da bi kakov nemški učitelj imel pravico v šoli Slovane insultirati s tem, da jih sè svojo „furorsko“ politiko žali v narodnih čutilih. Uredništvo.)

— (Celjski občinski zbor) je sklenil do vlade vložiti prošnjo, naj se gališka postava zoper pijanost raztegne tudi na Štajersko. Lani je mestna oblast celjska 54 osob zaradi pijanosti kaznovala.

— (Iz Gradača.) Na vseučilišči graškem je bilo pretečeni letni semester 785 poslušalcev. Meji temi je bilo Slovencev: v teologičnej fakulti 2. na juridičnej 39, na medicinskej fakulti 6, na filozofičnej pa 25 Slovencev.

— (Konkurzni izpit) v Mariboru meseca septembra je samo eden duhoven delal in napravil, č. g. Franc Smrečnik, kaplan v Vojsku.

— (Na graškem ženskem učitevju) je bilo lani mej 160 gojenkami 18 gojenk slovanske (osobito slovenske) narodnosti. Ali se je na materinski jezik teh kandidatinj kaj oziralo? Ali ne bodo one ta jezik tudi kot učni jezik rabile? vpraša „G.“

— (Iz Maribora) piše „Gosp.“ V prijaznej okolici našega mesta bo letosna tergatve po vinogradih kmalu dokončana. Manjši posestniki so precej prve dni oktobra začeli brati, ker se niso nadejali, da bo okolo sv. Terezije prav lepo vreme. Z trgovijo smemo v obče zadovoljni biti, zlasti, ako pomislimo, da drugod nemajo skoro nič, ker jim je toča vse pokončala, ali pa spomladanska slana uničila. Zdatno grozdje tudi letos nij, vendar se naliva veliko več mošta, kakor lani, vino pa nij boljše od lanskega. Mošt prodajajo po 50 do 60 gld. štrtinjak, muškatec pa stane po 16 gld. vedro.

— (Nesreča.) V slovenskem Pliberu je majhena deklica morala krave pasti. Ko jej je mrzlo postalo, si je na paši zakurila. Nesrečni otrok se vsede tako blizu ognja, da se jankica užge in ga hudo opeče; 3 dni po-

ga je imenoval, da hodi v takem času, kadar ve, da sem doma jaz, da mi pogleduje globočje v oko, kakor je navada. Da, ko bi bilo zadostovalo to! Kmalu sem jela tudi jaz misli pogosto nanj, šteti dolge ure, kadar pride, bati se urnih trenutkov, kadar otide. O, celo v sanje se mi jame vpletati njegova lepa, resna podoba. Tako sem ga jela ljubiti, nevedoč kedaj, jela vanj staviti vse svoje upe, ne vedoč zakaj in kaj bode iz tega.“

„Srečne ure sem preživel a ž njim, ne me neč se za resne, opominjajoče rediteljeve besede, ko mi je govoril: „Dekle, varuj se one bolezni, ki se, kakor senca prikrade v srce, ki gloje, trka in pika notri, potem tolkokrat brez upa, dokler razpoči slab človeški čut. No, zagledamo se nenadoma sredi prevare, goljufije, sredi nesrečne, brezupne bolezni.“

„Jaz sem poslušala starca, kakor posluša dete svojo, strahovite povesti pripovedujočo, mater. Nekoliko časa molči, ne more razumeti tolkega gorja, a kmalu potem zgrabi zopet za igrače, in pozabi matere in povesti. Tako tudi jaz.“

„A kmalu potem se mnogo spremeni v našej hiši.“

„Moj rednik oboli smrtno. Ko mu je bilo najhujše, pokliče me k svojej postelji, položi svojo bledo, mrzlo desnico v mojo in pravi: „dekle, moje življenje je baje pri konci. Ako te moram zapustiti, vrni se po mojej smerti v domovino, k mojemu prijatelju grašaku. On bode skrbel za te, kakor sem jaz, dokler mi je bilo moč. O, zapomni si tudi, če si kedaj nesrečna, da je tega kriv tvoj rednik — oznanovalec nove vere, katerega je preganjalo prokletstvo vse žive dni.“

Pri teh besedah zakrije Gizela obraz, po katerem se jej vlijo v curkih solze in ne more govoriti dalje.

Stoprv, ko se zopet ozre in zapazi solzno starkino oko, nadaljuje:

„Nekoliko potem me pokliče zopet rednik k sebi in pravi: „Ne misli, da mi je tuje, da je obrnil moj mladi znanec oko na te, in da si mu ti prijaznejša, kot mi je ljubo. Spomni se prejšnjih besedij, da preganja prokletstvo vsacega renegata, mene in — tudi njega,

kajti tudi on je oznanovalec nove vere.“

„Zavest me zapusti pri teh besedah. Zgrudim se na zemljo. Ko se zavem, divja vročinska bolezen po mojem životu, nikogar ne poznam več in ko zopet nekoliko ozdravim, odpotujem s tujim gospodom, ki mi veli, naj sledim svojemu redniku, ki je mej tem ozdravil in zapustil mesto, v domovje. Tako sem prišla le sem, v to zidovje, tako živim tu. Mojega rednika sem videla kmalu potem pri grašaku, a on me nehče poznavati več, ogiblje se me, sramuje se morda zapančene srote.“

„In, Konrad, tvojega imena nijsem čula več do denašnjega dne — iz ust uboge samotne starke.“

Potem zopet prevzame tuga pripovedujoča deklico, in kakor dete svojej materi se oklene sive starke okolo vrata.

Ko se zopet predrami, zapazi, da je sama, da je izginila starka in ž njo njena knjiga, njen edini spomin nanj, katerega je štela uže mej mrtve.

(Dalje prih.)

zneje je deklica morala po groznih bolečinah umreti.

— (Železnico do italijanske meje) pri Pontablu marljivo delajo in jo mislijo kmalu dodelati. Čudno je to, da so te dni prišli ruski podvzetniki in odpeljali iz Trebiža všešinje v 200 vagonih za rusko železnico, katero stavijo od Svištova v Trnovo. Posetniki, katerim je železnica zemljišče odkupila, niso nič prav zadovoljni, ker se jim je le slaba cena izplačevala, vrhu tega pa še izgubijo sedanji zaslužek pri vožnjah.

— (Hrvatski „Obzor“) piše: „Vredni slovenski učitelj u Ljutomeru, u Štajerskoj, Ivan Lapajne pripisla nam tri svoja lepa dielca, izdana troškom slovenskog učiteljskog društva za Štajer: „Občna zgodovina za više razrede narodnih meščanskih šol (po Netolicki). V Mariboru 1876.“ IV. 88. ciena 25 nč. Žalibote zlo je, što u toj poviesti neima ni spomena o Slavenih, a ipak je djelo namenjeno školam slovenskim. Nu pisac nije dakako mogao ništa dodati o Slavenih, jer nebi školska oblast odobrila onda knjige za škole, ako nije po kalupu nje mačkom. Naše školske knjige u Hrvatskoj sve su tako uređene, da ako je knjiga i prevedena, vrla hrvatska sama naloži, da se dostatno spomenu i Slaveni. Slovenci, pošto im vrla neradi ništa u tom pogledu, trebalo bi, da o tom nastoje, da u knjigah namenjenih puku bude uzet svagdjer obzir na Slavenstvo, dočim viđesmo povjestnih slovenskih prevoda, gdje se je to mimošlo. Ako je već vrla protivna tomu u školskih knjigah, nemože biti u drugih djelih.“

Razne vesti.

* (300 letnica Karlovca) se bode prihodnje leto obhajala sijajno.

* (Samoumori) se je Konstantin Nikolajević, zet kneza Karagjorgjevića (Črnega Jurja) 14. t. m. v Bogseku, ustrelivši se z revolverjem. Bil je to mož visoke naobražnosti in prej srbski poslanik v Carigradu. Pridobil si je slavno ime na polji zgodovinskem. Melanolija, ki se ga je v zadnjem času polastila, ga je baje do tega žalostnega odloka prgnala.

* (1600 gld. ukradenih) 16. t. m. je bilo pekarju Kolmanu v Celovcu. Tat je baje nekov nekdanji učenec pekarski.

* (Velika tativina) se poroča listom iz Klanjca. Mej ukradenimi stvarmi je veržica za uro, ki je vredna 80 gld. in ima za $15\frac{1}{2}$ zlatnikov teže in revolver, ki se ceni od 12—15 gld. Ob jednem svariju, da naj nikari nikdo ne kupi teh stvari in kdor bi zasledil tatu naj brž naznani policiji, kjer dobode nagrado.

* (Umor.) Iz Pontabla se piše 15. t. m.: Nocojšnjo noč so se delavci razprli, pri čemer je nekov italijanski zidar Dominici zakljal delava Hieronima Gičtalerja, a njegovega brata Tomaža težko ranil. Italijan je ubegnil preko meje.

* (Pomoček zoper stenice.) Kot dober pomoček zoper ta silno nadležni in gnusni mrčes se priporoča solnokisl ciškovi oksid (salzsauers Zinkoxyd), ki se po lekarnicah kupiti more. Z njim se pomaže hišna oprava, posebno postelje po špranjah in stikih.

* (V Portugaliji) se zelo razširja trsna uš ter preti uničiti to bogato vinsko deželo.

Tujci.

18. oktobra:

Evropa: pl. Vulich iz Dunaja. — Golob iz Maribora.

Pri Slounu: Podjed iz Celovca. — Moro od Save. — Poser iz Trsta.

Pri Maliji: Oblak iz Dunaja. — Zelen iz

Trsta. — Schlesirger iz Dunaja. — Kahmes iz Grada. — Glas iz Dunaja. — Heilborn iz Prage.

Pri Zamorei: Polak iz Dunaja.

Dunajska borza 19. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld.	16 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	70
Zlata renta	74	55
1860 drž. posojilo	110	—
Akcije narodne banke	833	—
Kreditne akcije	211	—
London	118	65
Napoli	9	50 $\frac{1}{2}$
C. kr. cekini	5	68
Srebro	104	75
Državne marke	58	55

Priporočilo.

Podpisani umetljivi vrtnik, ki prodaje vsakovrstne **evellice in zelišča**, priporoča se p. t. občinstvu, da izvoli pri njem naročiti si najlegantnejših

Vencev

iz lovorike, vijolice in drugih rož, ter raznolike **sopke**, kar vse napravlja zelo ukusno, brzo in ceno. Ob jednem se usija naznanjati, da ima na stotine **domaćih in tujih rastlin** za oleščavo, ter da je pripravljen ob vseh Svetih gomile pri sv. Krištofu ž njimi zajšati, mrtvaške odre krasiti in pri vseh plesih, ter drugih veselicah sе svežim cvetjem ustrezati. Naroča se pismeno ali ustumno, ter se točno izvršuje najmanjša kakor največja naročitev, za katerih obilno prosi

najudanejše

(312—1) **Alojzij Korzika,**

umetljivi vrtnik, na Poljanah, št. 12 (nova).

sem bolnim moc in zdravje brez lek

in brez stroškov po izvrstni

Kevalesciere du Barry

• LONGON.

30 let age je alij bolezni, ki bi jo ne bila ozdrivila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslečenih otrocih orez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v telodru, na živilih, dalje prane, in na jetrah; žlez v nasuhi, bolezine v ledvicah, jetiko, kašelj, nepraviljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlatul, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosični otočnosti, diabet, trganje, shujšanje, bledočico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljšega dojnicino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spric. ali zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spric. evala profesorja Dr. Wurzera, g. F. V. Beneka, pr.

vega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, dravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofje Castleuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj.

Kratki izkaz iz 80.000 spric.

Na Dunaju, 13. aprila 1872.
Frešlo je uže sedem mesecov, odtar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih in čutnicih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno, gnil, in to zapretilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudopolne Kevalesciere pricel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Kevalesciere popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega resenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam sem bolnim to primerno prav cenó in okusno arano, kot najboljši priporoček, ter ostanem Vaš idani.

Gabriel Teschner,
slušatelj javnih višjih trgovskih šol.
Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapelj, 17. aprila 1862.
Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je noje stanje hujšanja in bolečin vseke vrste sedem let sem strašno. Nisem mogla niti čitati niti pisati, reses so se vse čutnice na celem životu, slabo prejavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdrazenji čutnic, katero me je sem ter tja pregašalo in me ne jedni trenotek na miru pestilo, in pri tem bila sem melanololična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vaše Kevalesciere in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zavhaljujem se bogu. Kevalesciere zaslubi največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in poponega spoštovanja.

Markize de Bréhan.
St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprejavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Kollerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašiji in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.

Kevalesciere je skrat tečnejša, nego meso, ter je pri odraslenih in otrocih prihrani 50krat ved načeni, ko pri zdravilih.

V pieklastih pusicah po pol funta 1 gold. 50 kr., ant 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Kevalesciere-Biscuiten v pusicah in Revalesciere-Chocolaté v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gld. redajo: Du Barry & Comp. na Dunaju, Wallischlagasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih karjih in spesierjških trgovcih; tudi razširojši država hiša na vse kraje po poštini razširojši in poštevajih. V Ljubljani Ed. Mazz, J. Sloboda, ekar pri „zlatem oriu“, v Reki pri lekarju J. Prošam, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Špiljetu pri lekarju Aljinoviću, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallu, pri drogeristu P. Roccu in J. Hirsch, v Zadru pri Androvicu. (140)

Svarilo in razjasnitev!

Nigdar

še nij noben kozmetičen izdelek prouzrokoval z velikanskimi svojimi uspehi tolike

pozornosti,

kakoršno si je pri vseh prilikah zadobil

Winkelmayrov

toričen cvét,

kajti po njem so komaj 15 letni mladenci uže nosili takove brade, kakoršni ne vidiš pri ljudih v možki dobi, pleše, kjer uze vec let nij bilo najmanjše dlacie, zarasle so se zopet in gnale krepke in goste inse.

Nij se dakle ediniti, ako so kmalu prišla vsakovrstna ponarejanja meje svet. Največ pa selepi občinstvo nek tukajšnji trgovec, ki napravlja mojemu sličen cvet pod istim imenom, v čemer ga je, se ve da le slabo poučil hlapec, katerega sem odpravil iz svoje hiše.

Celo „Wiener medizinische Zeitung“ izreka, da ima Winkelmayr najboljši toričen cvét.

Prosimo dakle, da nikede ne pozabi povsod le zahtevati Winkelmayrov toričen cvét, kakor tudi vse ostale točne izdelke.

Cene: Steklonica toričnega cvéta 90 kr.; piskrēk toričnega mazila 50 kr.; piskrēk z brillantinom, ki brado dela lepo in volnejšo 40 kr.; toričeno olje 40 kr.; toričeno voščeno mazilo 30 kr.; torično mazilo za brado 20 kr.; Eau Athénienne, najboljše sredstvo zoper ljuške na glavi, 50 kr.; purgin, vegetabilično sredstvo, ki osiveje bradi da zoper prvotno barvo, 1 gld. — Purgin je napravljen brez mineralnih zmesij in nij dakle prav nič škodljiv.

Razposiljati se mogo samo naročila, ki presegajo 1 gld. — Za vsako steklenico naj se pridene 10 kr. za priedbo.

Centralna razpošiljalna zaloga:

J. WINKELMAYER,

Wien, 6. Bezirk, Gumpendorferstrasse Nr. 159 und Stumpergasse Nr. 13.

Podružnice na Dunaju: M. Hauptner, frizer, Schottenring, na oglu Goncaginh ulic in Filip Neustein, lekarnica „pri sv. Leopoldu“, v mestu, Plankengasse.

V Pešti: J. v. Török, lekarnar v kraljevji ulici 7. **V Pragi:** J. Fürst, lekarnar. **V Brnu:** F. Eder, lekarnar. **V Gradcu:** H. Kielhauser, lekarnar. **V Temesvaru:** Ernst Jaromisz, lekarnar. **V Klausenburgu:** Szeky Miklos, lekarnar.

V Gyöngyös: Ferdinand Mersits, lekarnar.